

Stefan Biskupski

Kodeks Prawa Kanonicznego

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 7/3-4, 145-161

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KODEKS PRAWA KANONICZNEGO

Titulus IV

De poenitentia

Can. 870. — In poenitentiae sacramento, per iudiciale absoluteionem a legitimo ministro impertitam, fidei rite disposito remittuntur peccata post baptismum commissa.

Caput

De ministro sacramenti poenitentiae.

Can. 871. — Minister huius sacramenti est solus sacerdos.

Can. 872. — Praeter potestatem ordinis, ad validam peccatorum absoluteionem requiritur in ministro potestas iurisdictionis, sive ordinaria sive delegata, in poenitentem.

Can. 873. — § 1. Ordinaria iurisdictione ad confessiones excipiendas pro universa Ecclesia, praeter Romanum Pontificem, potiuntur S.R.E. Cardinales; pro suo quisque territorio Ordinarius loci, et parochus alii qui loco parochi sunt.

§ 2. Hac eadem iurisdictione gaudent etiam canonicus poenitentiarius ecclesiae quoque col-

Tytuł IV

O Pokucie

Kan. 870. — W sakramencie pokuty, wiernemu należycie usposobionemu, odpuszcza się popełnione po chrzcie grzechy, na skutek sądowej absolucji udzielonej przez prawnego szafarza.

Rozdział I

O szafarzu sakramentu pokuty

Kan. 871. — Szafarzem tego sakramentu jest tylko kapłan.

Kan. 872. — Do ważnego rozgrzeszenia, oprócz władzy święceń, wymaga się u szafarza władzy jurysdykcyjnej nad penitentem, zwyczajnej bądź delegowanej.

Kan. 873. — § 1. Zwyczajną jurysdykcję do słuchania spowiedzi posiadają w całym Kościele, oprócz Biskupa Rzymskiego, kardynałowie; każdy na swoim terytorium miejscowy ordynariusz i proboszcz oraz ci, którzy zajmują miejsce proboszcza.

§ 2. Tę samą jurysdykcję posiadają również kanonik penitencjarz, także kościoła kolegia-

legiatae, ad normam can. 401. § 1, et Superiores religiosi exempti pro suis subditis, ad normam constitutionum.

§ 3. Haec iurisdictio cessat amissione officii, ad normam can. 183, et, post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam, excommunicatione, suspensione ab officio, interdicto.

Can. 874. — § 1. Iurisditionem delegatam ad recipiendas confessiones quorumlibet sive saecularium sive religiosorum confert sacerdotibus tum secularibus tum religiosis, etiam exemptis, Ordinarius loci in quo confessiones excipiuntur; sacerdotes autem religiosi eadem ne utantur sine licentia saltem praesumpta sui Superioris, firmo tamen praescripto can. 519.

§ 2. Locorum Ordinarii iurisdictionem ad audiendas confessiones habitualiter ne concedant religiosi qui a proprio Superiore non praesentantur; iis vero qui a proprio Superiore praesentantur, sine gravi causa eam ne denegent, firmo tamen praescripto can. 877.

Can. 875. — § 1. In religione clericali exempta ad recipiendas confessiones professorum, novitiorum aliorumve de quibus in can. 514, § 1, iurisdictionem delegatam confert quoque proprius eorundem Superior, ad normam constitutionum; cui fas est eam

ckiego, stosownie do kan. 401, § 1, oraz zgodnie z konstytucjami przełożeni zakonów wyjętych w stosunku do swoich podwładnych.

§ 3. Jurysdykcja ta wygasa z utratą urzędu, stosownie do kan. 183, oraz po wyroku skazującym albo ogłaszającym, że zaciągnięto ekskomunikę, suspensionę od urzędu, interdykt.

Kan. 874. — § 1. Delegowanej jurysdykcji do słuchania kogokolwiek spowiedzi, świeckich bądź zakonników, udziela kapłanom świeckim i zakonnym, nawet wyjętym, ordynariusz miejsca, gdzie odbywa się spowiedź; kapłani jednak zakonni nie powinni z niej korzystać bez domyślnej przynajmniej zgody swojego przełożonego, nie naruszając wszakże przepisu kan. 519.

§ 2. Miejscowi ordynariusze nie powinni na stałe udzielać zakonnikom jurysdykcji do słuchania spowiedzi, jeżeli ich nie przedstawił ich własny przełożony; nie naruszając jednak przepisu kan. 877, tym, których przedstawił ich własny przełożony, nie powinni jej odmawiać bez ważnej przyczyny.

Kan. 875. — § 1. W zakonie kleryckim wyjętym, do słuchania spowiedzi profesów, nowicjuszy i innych, o których w kan. 514 § 1, delegowanej jurysdykcji udziela stosownie do konstytucji także ich własny przełożony; wolno mu jej udzie-

concedere etiam sacerdotibus e clero saeculari aut alius religionis.

§ 2. In religione laicali exempta, Superior proponit confessorium, qui tamen iurisdictionem obtinere debet ab Ordinario loci, in quo religiosa domus reperitur.

Can. 876. — § 1. Revocata qualibet contraria particulari lege seu privilegio, sacerdotes tum saeculares tum religiosi, cuiusvis gradus aut officii, ad confessiones quarumcunque religionum ac novitiarum valide et licite recipiendas peculiari iurisdictione indigent, salvo praescripto can. 239, § 1, n. 1, 522, 523.

§ 2. Hanc iurisdictionem confert loci Ordinarius, ubi religionum domus sita est, ad normam can. 525.

Can. 877. — § 1. Tum locorum Ordinarii iurisdictionem, tum Superiores religiosi iurisdictionem aut licentiam audiendarum confessionum ne concedant, nisi iis qui idonei per examen respecti fuerint, nisi agatur de sacerdote cuius theologicam doctrinam aliunde compertam habeant.

§ 2. Si post concessam iurisdictionem aut licentiam prudenter dubitent num probatus a se antea sacerdos pergat adhuc idoneus esse, eum ad novum doctrinae periculum adigant, etsi agatur de parcho aut canonico poenitentiario.

lić także kapłanom spośród kleru świeckiego lub innego zakonu.

§ 2. W zakonie laickim wyjąty, przełożony proponuje spowiednika, musi on jednak używać jurysdykcję od ordynariusza miejsca, gdzie znajduje się dom zakonny.

Kan. 876. — § 1. Odrzuciwszy jakiegokolwiek przeciwne prawo partykularne lub przywilej, kapłani świeccy lub zakonnicy, jakiegokolwiek stopnia bądź urzędu, do ważnego i godziwego słuchania spowiedzi jakichkolwiek zakonnic i nowicjuszek, muszą mieć specjalną jurysdykcję, nie naruszając przepisu kan. 239 § 1 n. 1, 522, 523.

§ 2. Tej jurysdykcji udziela ordynariusz miejsca, gdzie leży dom zakonny, stosownie do kan. 525.

Kan. 877. — § 1. Miejscowym ordynariuszom wolno udzielać jurysdykcji do słuchania spowiedzi, przełożonym zakonnikom jurysdykcji bądź zezwolenia jedynie tym, których na skutek egzaminu uznano za odpowiednich, chyba że mowa o kapłanie, którego wiedza teologiczna składną jest znana.

§ 2. Gdyby po udzieleniu jurysdykcji lub zezwolenia wątpliwi roztropnie, czy aprobowany przedtem kapłan jest nadal odpowiedni, powinni go zmusić do nowego egzaminu w zakresie wiedzy, chociażby chodziło o proboszcza albo o kanonika penitencjarza.

Can. 878. — § 1. Iurisdictio delegata aut licentia audiendarum confessionum concedi potest certis quibusdam circumscripta finibus.

§ 2. Caveant tamen locorum Ordinarii ac religiosi Superiores ne iurisdictionem aut licentiam sine rationabili causa nimis coarctent.

Can. 879. — § 1. Ad confessiones valide audiendas opus est iurisdictione scripto vel verbis expresse concessa.

§ 2. Pro concessione iurisdictionis nihil exigi potest.

Can. 880. — § 1. Loci Ordinarius vel Superior religiosos iurisdictionem vel licentiam ad audiendas confessiones ne revocent aut suspendant, nisi gravem ob causam.

§ 2. At graves ob causas Ordinarius potest etiam parcho aut poenitentiario confessarii munus interdiceré, salvo recursum in devolutivo ad Sedem Apostolicam.

§ 3. Non tamen licet Episcopo, incosulta Sede Apostolica, si de domo formata agatur, omnibus alicuius religiosae domus confessariis una simul iurisdictionem adimere.

Can. 881. — § 1. Omnes utriusque cleri sacerdotes ad audiendas confessiones approbati in aliquo loco, sive ordinaria sive delegata iurisdictione instructi, possunt etiam vagos ac

Kan. 878. — § 1. Jurysdykcja delegowana do słuchania spowiedzi albo zezwolenie mogą być ograniczone.

§ 2. Miejscowi jednak ordynariusze i przełożeni zakonni powinni się wystrzegać zbytniego, bez rozumnej przyczyny, ograniczania jurysdykcji albo zezwoleń.

Kan. 879. — § 1. Do ważnego słuchania spowiedzi potrzeba jurysdykcji na piśmie albo ustnie, udzielonej wyraźnie.

§ 2. Za udzielenie jurysdykcji nie wolno wymagać niczego.

Kan. 880. — § 1. Nie wolno miejscowemu ordynariuszowi lub przełożonemu zakonnemu, bez ważnej przyczyny odwoływać jurysdykcji lub zezwolenia do słuchania spowiedzi.

§ 2. Dla ważnej jednak przyczyny, ordynariusz może nawet proboszczowi lub penitencjarzowi zabronić urzędu spowiednika, nie naruszając prawa rekursu do Stolicy Ap. ze skutkiem dewolutywnym.

§ 3. Nie wolno wszakże biskupowi, bez odniesienia się do Stolicy Ap., gdy mowa o domu uformowanym, pozbawić jurysdykcji w jakimś domu zakonnym jednocześnie wszystkich spowiedników.

Kan. 881. — § 1. Wszyscy kapłani, kleru świeckiego i zakonnego, aprobowani do słuchania spowiedzi w jakimś miejscu, posiadający jurysdykcję zwy-

peregrinos ex alia diocesi vel paroecia ad sese accedentes, itemque catholicos cuiusque ritus orientalis, valide et licite absolvere.

§ 2. Qui ordinariam habent absolvendi potestatem, possunt subditos absolvere ubique terrarum.

Can. 882. — In periculo mortis omnes sacerdotes, licet ad confessiones non approbati, valide et licite absolvunt quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis aut censuris, quantumvis reservatis et notoriis, etiamsi praesens sit sacerdos approbatus, salvo praescripto can. 884, 2252.

Can. 883. — § 1. Sacerdotes omnes maritimum iter arripien-tes, dummodo vel a proprio Ordinario, vel ab Ordinario portus in quo navim conscendunt, vel etiam ab Ordinario cuiusvis portus interiecti per quem in itinere transeunt, facultatem rite acceperint confessiones audiendi, possunt, toto itinere, quorumlibet fidelium secum navigantium confessiones in navi excipere, quamvis navis in itinere transeat vel etiam aliquandiu consistat variis in locis diversorum Ordinariorum iurisdictioni subiectis.

§ 2. Quoties vero navis in itinere consistat, possunt confessiones excipere tum fidelium

czajną lub delegowaną, mogą ważne i godziwie rozgrzeszać również tułaczy i podróżnych z innych diecezji lub parafii, jeśli przybywają do nich; także katolików każdego obrządku wschodniego.

§ 2. Posiadający zwyczajną władzę rozgrzeszania mogą rozgrzeszać podwładnych na całym świecie.

Kan. 882. — W niebezpieczeństwie śmierci, nie naruszając przepisu kan. 884, 2252, wszyscy kapłani, chociażby nie mieli aprobaty do słuchania spowiedzi, rozgrzeszają ważne i godziwie wszystkich penitentów od wszystkich grzechów lub cenzur w jakikolwiek sposób zastrzeżonych i notorycznych, chociażby obecny był kapłan aprobowany.

Kan. 883. — § 1. Wszyscy kapłani odbywający podróż morską, byleby otrzymali władzę spowiadania od własnego ordynariusza lub od ordynariusza portu, gdzie wsiadają na okręt lub od ordynariusza każdego portu pośredniego, przez który w podróży przepływają, mogą podczas całej podróży spowiadać na okręcie wszystkich wiernych współpasażerów, chociażby okręt przepływał lub nawet zatrzymywał się na jakiś czas w miejscach, które podlegają jurysdykcji różnych ordynariuszów.

§ 2. Ilekroć natomiast okręt zatrzymuje się w podróży, mogą spowiadać wiernych przyby-

qui quavis de causa ad navim accedant, tum eorum qui ipsis ad terram obiter appellentibus confiteri petant eosque valide ac licite absolvere etiam a casibus Ordinario loci reservatis.

Can. 884. — Absolutio complicis in peccato turpi invalida est, praeterquam in mortis periculo; et etiam in periculo mortis, extra casum necessitatis, est ex parte confessarii illicita ad normam constitutionum apostolicarum et nominatim constitutionis Benedicti XIV *Sacramentum Poenitentiae*, 1 Iun. 1741.

Can. 885. — Etsi preces, ab Ecclesia formulae absolutoriae adiunctae, ad ipsam absolutionem obtinendam non sint necessariae, nihilominus, nisi iusta de causa, ne omittantur.

Can. 886. — Si confessarius dubitare nequeat de poenitentis dispositionibus et hic absolutionem petat, absolutio nec dene-ganda, nec differenda est.

Can. 887. — Pro qualitate et numero peccatorum et conditio-ne poenitentis salutare et con-venientes satisfactiones confes-sarius iniungat; quas poenitens volenti animo excipere atque ipse per se debet implere.

Can. 888. — § 1. Meminerit sacerdos in audiendis confessio-nibus se iudicis pariter et me-dici personam sustinere ac di-vinae iustitiae simul et mise-rych dla jakiejkolwiek przyczy-

ny na okręt, jak również, po wyjściu przypadkowo na ląd, tych, co proszą o spowiedź; wszystkich rozgrzeszają ważne i godziwie, nawet od wypadków zastrzeżonych miejscowemu ordy-nariuszowi.

Kan. 884. — Poza niebezpie-czeństwem śmierci, rozgrzesze-nie współnika grzechu nieczy-stego jest nieważne; a nawet w niebezpieczeństwie śmierci, poza wypadkiem konieczności, jest, gdy chodzi o spowiednika, nie-godziwie stosownie do konstytu-cji apostolskich, imiennie kon-stytucji Benedykta XIV *Sacro-sanctum Poenitentiae*, 1 czerwca 1741.

Kan. 885. — Chociaż modlit-wy dołączone przez Kościół do formuły absolucji nie są ko-nieczne do uzyskania rozgrze-szenia, niemniej nie powinny być opuszczane bez słusznej przyczyny.

Kan. 886. — Gdy spowiednik nie może mieć wątpliwości co do usposobienia penitenta, a ten prosi o rozgrzeszenie, nie wolno mu ani odmawiać, ani odkładać.

Kan. 887. — Odpowiednio do jakości i liczby grzechów oraz położenia penitenta, spowiednik powinien nakładać zbawienne i stosowne zadosyćuczynienia; pe-nitent musi je przyjąć ochotnie i osobiście wypełnić.

Kan. 888. — § 1. Kapłan po-winien pamiętać, że przy słu-chaniu spowiedzi występuje w roli sędziego i zarazem lekarza, że jest po to ustanowionym

ricordiae ministrum a Deo constitutum esse ut honori divino et animarum saluti consulat.

§ 2. Caveat omnino ne complicitis nomen inquirat, ne curiosus aut inutilibus quaestionibus, maxime circa sextum Decalogi praeceptum, quemquam detineat, et praesertim ne iuniores de iis quae ignorant imprudenter interroget.

Can. 889. — § 1. Sacramentale sigillum inviolabile est; quare caveat diligenter confessarius ne verbo aut signo aut alio quovis modo et quavis de causa prodatur aliquatenus peccatorem.

§ 2. Obligatione servandi sacramentale sigillum tenentur quoque interpretes alique omnes ad quos notitia confessionis quoquomodo pervenerit.

Can. 890. — § 1. Omnino prohibitus est confessario usus scientiae ex confessione acquisitae cum gravamine poenitentis, excluso etiam quovis revelationis periculo.

§ 2. Tam Superiores pro tempore existentes, quam confessarii qui postea Superiores fuerint renuntiati, notitia quam de peccatis in confessione habuerint, ad exteriorem gubernationem nullo modo uti possunt.

Can. 891. — Magister novitiorum eiusque socius, Superior Seminarii collegive sacramentales

per Boga szafarzem sprawiedliwości bożej i miłosierdzia zarazem, żeby służył chwale bożej i zbawieniu dusz.

§ 2. Powinien strzec się bezwzględnie, żeby nie dochodzić imienia współnika grzechu, nie stawiać z ciekawości niepotrzebnych pytań, zwłaszcza co do szóstego przykazania, a przede wszystkim nie pytać nieroztropnie małoletnich o rzeczy, o których nie wiedzą.

Kan. 889. — § 1. Tajemnica sakramentalna jest nienaruszalna; dlatego spowiednik musi wystrzegać się pilnie, żeby ani słowem, ani znakiem ani innym jakimś sposobem i dla jakiegokolwiek przyczyny nie zdradził w czymś grzesznika.

§ 2. Do zachowania tajemnicy sakramentalnej obowiązani są także tłumacze i wszyscy inni, którzy w jakikolwiek sposób zdobyli wiadomości ze spowiedzi.

Can. 890. — § 1. Pominąwszy wszelkie nawet niebezpieczeństwo ujawnienia, bezwzględnie nie wolno spowiednikowi korzystać ze szkodą dla penitenta z wiadomości uzyskanych na spowiedzi.

§ 2. Zarówno aktualni przełożeni, jak i spowiednicy, którzy później zostali przełożonymi, nie mogą w żaden sposób wykorzystywać wiadomości, jakie ze spowiedzi zdobyli o grzechach.

Kan. 891. — Nie wolno magistrowi nowicjuszków i jego towarzyszowi, przełożonemu semina-

confessiones suorum alumnorum secum in eadem domo commorantium ne audiant, nisi alumni ex gravi et urgente causa in casibus particularibus sponte id petant.

Can. 892. — § 1. Parochi alii- que quibus cura animarum vi muneris est demandata, gravi iustitiae obligatione tenentur audiendi sive per se sive per alium confessiones fidelium sibi commissorum, quoties ii audiri rationabiliter petant.

§ 2. Urgente necessitate, omnes confessarii obligatione tenentur ex caritate confessiones fidelium audiendi, et in mortis periculo omnes sacerdotes.

Caput II

De reservatione peccatorum

Can. 893. — § 1. Qui ordinario iure possunt audiendi confessiones potestatem concedere aut ferre censuras, possunt quoque, excepto Vicario Capitulari et Vicario Generali sine mandato speciali, nonnullos casus ad suum avocare iudicium, inferioribus absolvendi potestatem limitantes.

§ 2. Haec avocatio dicitur *reservatio casuum*.

§ 3. Quod attinet ad reservationem censurarum, servetur praescriptum can. 2246, 2247.

rium i kolegium słucać spowiedzi swoich alumnów mieszkających w tym samym domu, chyba że sami alumni, z ważnej i nagłej przyczyny, dobrowolnie o nią proszą.

Kan. 892. — § 1. Proboszczowie i inni, którym duszpasterstwo zlecone zostało na mocy urzędu, mają ciężki obowiązek sprawiedliwości słuchania spowiedzi, sobiście lub przez innych powierzonych sobie wiernych, ilekroć o to proszą rozumnie.

§ 2. W razie konieczności, wszyscy spowiednicy obowiązani są do słuchania spowiedzi wiernych z miłości, a w niebezpieczeństwie śmierci — wszyscy kapłani.

Rozdział II

O grzechach zastrzeżonych

Kan. 893. — § 1. Ci, co na mocy zwyczajnego prawa mogą udzielać władzy słuchania spowiedzi albo nakładać cenzury, mogą również, z wyjątkiem wikariusza kapitulnego i wikariusza generalnego bez specjalnego upoważnienia, powołać przed swój sąd niektóre wypadki, ograniczając u podwładnych władzę rozgrzeszania.

§ 2. To powołanie przed siebie nazywa się *zastrzeżeniem wypadków*.

§ 3. W sprawie zastrzeżeń cenzur, należy zachować przepis kan. 2246, 2247.

Can. 894. — Unicum peccatum ratione sui reservatum Sanctae Sedi est falsa delatio, qua sacerdos innocens accusatur de crimine sollicitationis apud iudices ecclesiasticos.

Can. 895. — Locorum Ordinarii peccata ne reservent, nisi, re in Synodo dioecesana discussa, vel extra Synodum auditis Capitulo cathedrali et aliquot ex prudentioribus ac probatoribus suae dioecesis animarum curatoribus, vera reservationis necessitas aut utilitas comprobata fuerit.

Can. 896. — Inter Superiores religionis clericalis exemptae unus Superior generalis, et in monasteriis sui iuris Abbas, cum proprio cuiusque Consilio, peccata, ut supra, subditorum reservare possunt, firmo praescripto can. 518, § 1, 519.

Can. 897. — Casus reservandi sint pauci omnino, tres scilicet vel, ad summum, quatuor ex gravioribus tantum et atrocioribus criminibus externis specificè determinatis; ipsa vero reservatio ne ultra in vigore maneat, quam necesse sit ad publicum aliquod inolitum vitium extirpandum et collapsam forte christianam disciplinam instaurandam.

Can. 898. — Prorsus ab iis peccatis sibi reservandis omnes absteineant quae iam sint Sedi Apostolicae etiam ratione cen-

Kan. 894. — Jedynym grzechem zastrzeżonym Stolicy Ap. ze względu na siebie jest fałszywe doniesienie, przez które oskarża się niewinnego kapłana przed sędziami kościelnymi o przestępstwo solicytacji.

Kan. 895. — Miejscowi ordynariusze nie powinni zastrzeżać sobie grzechów, chyba że, po rozważeniu sprawy na synodzie diecezjalnym lub poza synodem, po wysłuchaniu kapituły oraz niektórych spośród roztropniejszych i bardziej doświadczonych duszpasterzy, stwierdzone zostaną konieczność i pożytek rezerwatów.

Kan. 896. — Nie naruszając przepisów kan. 518, § 1, 519, spośród przełożonych zakonów kłeryckich wyjętych, jeden przełożony generalny, a w klasztorach udzielnych opat, każdy ze swoją radą, może, jak wyżej, zastrzec grzechy podwładnych.

Kan. 897. — Wypadki zastrzeżone powinny być bardzo nieliczne, trzy mianowicie, najwyżej cztery, spośród przestępstw tylko cięższych, bardziej szkodliwych i zewnętrznych, szczegółowo określonych; samo zaś zastrzeżenie nie powinno trwać dłużej ponad potrzebę wykorzenia jakiegoś zastarzałego przestępstwa publicznego lub naprawy podupadłej karności chrześcijańskiej.

Kan. 898. — Nikt absolutnie nie powinien rezerwować sobie grzechów, już zastrzeżonych Stolicy Ap., nawet ze względu na

surae reservata, et regulariter ab iis quoque quibus censura, etsi nemini reservata, a iure imposita sit.

Can. 899. — § 1. Statutis semel reservationibus quas vere necessarias aut utiles iudicaverint, curent locorum Ordinarii ut ad subditorum notitiam, quo meliore eis videatur modo, eadem deducantur, nec facultatem a reservatis absolvendi cuivis et passim impertiant.

§ 2. At huiusmodi absolvendi facultas ipso iure competit canonico poenitentiario ad normam can. 401, § 1, et habitualiter impertiatur saltem vicariis foraneis, addita, praesertim in locis dioecesis a sede episcopali remotioribus, facultate subdelegandi toties quoties confessarios sui districtus, si et quando pro urgentiore aliquo determinato casu ad eos recurrant.

§ 3. Ipso iure a casibus, quos quoque modo sibi Ordinarii reservaverint, absolvere possunt tum parochi, aliive qui parochorum nomine in iure censentur, toto tempore ad praeceptum paschale adimplendum utiliter, tum singuli missionarii quo tempore missiones ad populum haberi contingat.

Can. 900. — Quaevis reservatio omni vi caret:

1-o. Cum confessionem peragunt sive aegroti qui domo egredi non valent, sive sponsi matrimonii ineundi causa;

cenzurę i z reguły tych także, za które nałożona jest cenzura na mocy prawa, chociażby nie była nikomu zastrzeżona.

Kan. 899. — § 1. Ustanowiwszy raz rezerwaty uznane za konieczne i pożyteczne, miejscowi ordynariusze powinni starać się, żeby w sposób, który uznają za najlepszy, podać je do wiadomości podwładnych; władzy do rozgrzeszania od rezerwatów powinni udzielać nielicznym tylko i rzadko.

§ 2. Tego rodzaju jednak władza na mocy samego prawa przysługuje kanonikowi penitencjarzowi, stosownie do kan. 401 § 1, i powinna być na stałe udzielona dziekanom z władzą subdelegowania, zwłaszcza w miejscowościach od siedziby biskupiej bardziej odległych, ilekroć któryś ze spowiedników dekanatu w wypadku nagłym zwraca się do nich.

§ 3. Od wypadków, które w jakiś sposób zastrzegli sobie ordynariusze, na mocy samego prawa, mogą rozgrzeszać tak proboszczowie, jak i inni uchodzący w prawie za proboszczów, podczas całego użytecznego czasu nakazanej Komunii Wielkonocej, oraz misjonarze w okresie prowadzenia misji.

Kan. 900. — Wszelkie zastrzeżenie traci moc swoją:

1-o. Gdy spowiadają się chorzy nie mogący opuścić mieszkania, bądź narzeczeni przed ślubem;

2-o. Quoties vel legitimus Superior petitam pro aliquo determinato casu absolvendi facultatem denegaverit, vel, prudenti confessarii iudicio, absolvendi facultas a legitimo Superiore peti nequeat sine gravi poenitentis incommodo aut sine periculo violationis sigilli sacramentalis;

3-o. Extra territorium reservantis, etiamsi dumtaxat ad absolutionem obtinendam poenitens ex eo discesserit.

2-o. Ilekroć właściwy przełożony odmówił prośbie o udzielenie władzy do rozgrzeszania w jakimś określonym wypadku, lub, według roztropnego sądu spowiednika, nie można prosić prawnego przełożonego o władzę do rozgrzeszania bez wielkiej niewygody penitenta albo bez niebezpieczeństwa pogwałcenia tajemnicy sakramentalnej.

3-o. Poza terytorium, gdzie obowiązuje rezerwat, chociażby penitent opuścił je wyłącznie w celu uzyskania rozgrzeszenia.

Caput III

Rozdział III

De subiecto sacramenti poenitentiae

O podmiocie sakramentu pokuty

Can. 901. — Qui post baptismum mortalia perpetravit, quae nondum per claves Ecclesiae directe remissa sunt, debet omnia quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habeat, confiteri et circumstantias in confessione explicare, quae speciem peccati mutant.

Kan. 901. — Kto po chrzcie popełnił grzechy ciężkie, wprost nieodpuszczone jeszcze przez klucze Kościoła, musi je wszystkie po dokładnym rachunku sumienia wyznać i na spowiedzi wyjaśnić okoliczności zmieniające rodzaj grzechu.

Can. 902. — Peccata post baptismum commissa, sive mortalia directe potestate clavium iam remissa, sive venialia, sunt materia sufficiens, sed non necessaria, sacramenti poenitentiae.

Kan. 902. — Grzechy popełnione po chrzcie, czy to śmiertelne wprost już władzą kluczy odpuszczone, czy powszednie, są sakramentu pokuty materią wystarczającą, lecz nie konieczną.

Can. 903. — Qui aliter confiteri non possunt, non prohibentur, si velint, per interpretem confiteri, praecavendo abusus et scandala, firmo praescripto can. 889, § 2.

Kan. 903. — Ci co nie mogą spowiadać się inaczej, wolno im, gdyby zechcieli, spowiadać się przez tłumacza, usunąwszy nadużycia i zgorzenie oraz nie naruszając kan. 889, § 2.

Can. 904. — Ad normam constitutionum apostolicarum et nominatim constitutionis Benedicti XIV *Sacramentum Poenitentiae*, 1 Iun. 1741, debet poenitens sacerdotem, reum delicti sollicitationis in confessione, intra mensem denuntiare loci Ordinario, vel Sacrae Congregationi S. Officii; et confessarius debet, graviter onerata eius conscientia, de hoc onere poenitentem monere.

Can. 905. — Cuius fidelis integrum est confessario legitime approbato etiam alius ritus, cui maluerit, peccata sua confiteri.

Can. 906. — Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis, id est ad usum rationis, pervenerit, tenetur omnia peccata sua saltem semel in anno fideliter confiteri.

Can. 907. — Praecepto confitendi peccata non satisfacit, qui confessionem facit sacrilegam vel voluntarie nullam.

Caput IV

De loco ad confessiones excipiendas

Can. 908. — Sacramentalis confessionis proprius locus est ecclesia vel oratorium publicum aut semi-publicum.

Kan. 904. — Stosownie do konstytucji apostolskiej, a imiennie konstytucji Benedykta XIV *Sacramentum Poenitentiae*, 1 czerwca 1741, penitent obowiązany jest w ciągu miesiąca, o kapłanie winnym przestępstwa solicytacji na spowiedzi, donieść miejscowemu ordynariuszowi lub do Kongregacji św. Oficjum; spowiednik zaś musi pod grzechem ciężkim pouczyć penitenta o tym obowiązku.

Kan. 905. — Każdemu z wiernych wolno wypowiadać się ze swoich grzechów przed spowiednikiem prawnie aprobowanym, którego sobie wybierze, nawet innego obrządku.

Kan. 906. — Każdy wierny obojga płci, gdy doszedł do lat rozeznania tj. do używania rozumu, obowiązany jest ze wszystkich swoich grzechów przynajmniej raz do roku wypowiadać się wiernie.

Kan. 907. — Nie czyni zadość przykazaniu wyznania grzechów, kto odbywa spowiedź świętokradzką lub świadomie nieważną.

Rozdział IV

O miejscu spowiedzi

Kan. 908. — Właściwym miejscem sakramentalnej spowiedzi jest kościół albo kaplica publiczna bądź półpubliczna.

Can. 909. — § 1. Sedes confessionalis ad audiendas mulierum confessiones semper collocetur in loco patenti et conspicuo, et generatim in ecclesia vel oratorio publico aut semi-publico mulieribus destinato.

§ 2. Sedes confessionalis cratae fixa ac tenuiter perforata inter poenitentem et confessarium sit instructa.

Can. 910. — § 1. Feminarum confessiones extra sedem confessionalem ne audiantur, nisi ex causa infirmitatis aliave verae necessitatis et adhibitis cautelis quas Ordinarius loci opportunas iudicaverit.

§ 2. Confessiones virorum etiam in aedibus privatis excipere licet.

Caput V

Dé indulgentiis

Art. I. — *De indulgentiarum concessione.*

Can. 911. — Omnes magni faciant indulgentias seu remissionem coram Deo poenae temporalis debitae pro peccatis, ad culpam quod attinet iam deletis, quam ecclesiastica auctoritas ex thesauro Ecclesiae concedit pro vivis per modum absolutionis, pro defunctis per modum suffragii.

Can. 912. — Praeter Romanum Pontificem, cui totius spiritualis Ecclesiae thesauri

Kan. 909. — § 1. Konfesjonał do słuchania spowiedzi kobiet powinien być zawsze umieszczony w miejscu otwartym i widocznym i w ogóle w kościele albo kaplicy publicznej bądź półpublicznej, przeznaczonej dla kobiet.

§ 2. Konfensjonał powinien być zaopatrzony w stałą kratę o drobnych otworach, przegradzającą penitenta od spowiednika.

Kan. 910. — § 1. Spowiedź kobiet nie może się odbywać poza konfesjonałem, chyba że w czasie choroby i w innej rzeczywistej potrzebie, przy użyciu ostrożności, które miejscowy ordynariusz uzna za konieczne.

§ 2. Spowiedzi mężczyzn wolno słuchać także w miejscach prywatnych.

Rozdział V

O odpustach

Art. I. — *O udzielaniu odpustów.*

Kan. 911. — Wszyscy powinni sobie cenić odpusty czyli darowanie wobec Boga kary doczesnej, należnej za grzechy odpuszczone już co do winy, których ze skarbcza Kościoła udziela władza kościelna żywym przez absolicję, umarłym przez modły.

Kan. 912. — Oprócz Biskupa Rzymskiego, któremu Chrystus Pan powierzył rozdawnictwo ca-

a Christo Domino commissa est dispensatio, ii tantum possunt potestate ordinaria indulgentias elargiri, quibus id expresse a iure concessum est.

Can. 913. — Inferiores Romano Pontifice nequeunt:

1-o. Facultatem concedendi indulgentias aliis committere, nisi id eis a Sede Apostolica expresse fuerit indultum;

2-o. Indulgentias concedere defunctis applicabiles;

3-o. Eidem rei seu actui pietatis vel sodalitis, cui iam a Sede Apostolica vel ab alio indulgentiae concessae sint, alias adiungere, nisi novae conditiones adimplendae praescribantur.

Can. 914. — Benedictionem papalem cum indulgentia plenaria, secundum praescriptam formulam, impertiri possunt Episcopi in sua quisque dioecesi bis in anno, hoc est die sollemni Paschatis Resurrectionis et alio die festo sollemni ab ipsis designando, etiamsi iidem Missae sollemni adstiterint tantum; Abbates autem vel Praefati Apostolici, etsi episcopali dignitate careant, id possunt in suis territoriis uno tantum ex sollemnioribus per annum diebus.

Can. 915. — Regulares, qui privilegium habent impertiendi benedictionem papalem, non solum obligatione tenentur servandi formulam praescriptam, sed hoc privilegio uti nequeunt, nisi in suis ecclesiis et in eccle-

iego duchowego skarbu Kościoła, ci tylko na mocy zwyczajnej władzy mogą udzielać odpustów, którym prawo wyraźnie zezwala na to.

Kan. 913. — Niżsi od Biskupa Rzymskiego nie mogą:

1-o. Powierzać innym władzy udzielania odpustów, chyba że Stolica Ap. wyraźnie im na to zezwoliła;

2-o. Udzielać odpustów za zmarłych;

3-o. Na rzeczy, czynności pobożne, bądź stowarzyszenia, którym Stolica Ap. lub ktoś inny nadał już odpusty, nakładać inne, chyba że nakazane są nowe warunki do wykonania.

Kan. 914. — Biskupi, każdy w swojej diecezji, mogą udzielać błogosławieństwa papieskiego według nakazanej formuły z pełnym odpustem dwa razy do roku, to jest w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego oraz w innym dniu uroczystym wyznaczonym przez siebie, chociażby na uroczystej Mszy św. byli tylko obecni: opaci natomiast i prałaci *udzielni*, chociażby pozbawieni byli godności biskupiej, mogą to samo w jednym tylko dniu uroczystym w roku.

Kan. 915. — Zakonnicy regularni mający przywilej udzielania błogosławieństwa papieskiego obowiązani są nie tylko zachować formułę nakazaną, ale wolno im korzystać z przywileju tylko w swoich kościołach

siis monialium vel tertiariorum suo Ordini legitime aggregatorum; non autem eodem die et loco quo Episcopus eam imperat.

Can. 916. — Episcopi, Abbates vel Praelati nullius, Vicarii ac Praefecti Apostolici et Superiores maiores religionis clericalis exemptae, possunt designare et declarare unum altare privilegiatum quotidianum perpetuum, dummodo aliud non habeatur, in suis ecclesiis cathedralibus, abbatialibus, collegiatis, conventualibus, paroecialibus, quasi-paroecialibus, non autem in oratoriis publicis vel semi-publicis, nisi sint ecclesiae paroeciali unita seu eiusdem subsidia.

Can. 917. — § 1. Die Commemorationis omnium fidelium defunctorum, omnes Missae gaudent privilegio ac si essent ad altare privilegiatum celebratae.

§ 2. Omnia altaria ecclesiae per eos dies quibus in ea peragitur supplicatio Quadraginta Horarum sunt privilegiata.

Can. 918. — § 1. Ut indicetur altare esse privilegiatum, nihil aliud inscribatur, nisi: *altare privilegiatum*, perpetuum vel ad tempus, quotidianum vel non, secundum concessionis verba.

§ 2. Pro Missis celebrandis in altari privilegiato nequit, sub obtentu privilegii, maior exigi Missae elemosyna.

oraz w kościołach mniszek lub tercjarzy do swego zakonu prawnie agregowanych; jednak nie w dniu i miejscu, gdzie udziela go biskup.

Kan. 916. — Biskupi, opaci i prałaci *udzielni*, wikariusze i prefekci apostołscy oraz wyżsi przełożeni zakonu kleryckiego wyjątego mogą wyznaczyć i ogłosić jeden ołtarz jako uprzywilejowany codzienny na stałe, jeżeli nie ma już innego, w swoich kościołach katedralnych, opackich, kolegiackich, konwentalnych, parafialnych, misyjnych, jednak nie w kaplicach publicznych lub półpublicznych, chyba że są one zjednoczone z kościołem parafialnym jako pomocnicze.

Kan. 917. — § 1. W Dniu Zadzusznym wszystkie Msze św. korzystają z przywileju jak gdyby były odprawiane przy ołtarzu uprzywilejowanym.

§ 2. Wszystkie ołtarze w kościołach w dniach Czterdziestogodzinnego Nabożeństwa są uprzywilejowane.

Kan. 918. — § 1. Dla oznaczenia ołtarza uprzywilejowanego nie należy pisać niczego poza: *ołtarz uprzywilejowany*, na stałe lub do czasu, codzienny lub nie, stosownie do słów nadania.

§ 2. Za odprawienie Mszy św. przy ołtarzu uprzywilejowanym, pod pretekstem przywileju, nie wolno wymagać wyższego sty pendium.

Can. 919. — § 1. Novae indulgentiae, ecclesiis etiam regularium concessae, quae Romae promulgatae non sint, ne pervulgentur, inconsulto Ordinario loci.

§ 2. In edendis libris, libellis, etc., quibus concessionem indulgentiarum pro variis precibus aut piis operibus recensentur, servetur praescriptum can. 1388.

Can. 920. — Qui a Summo Pontifice impetraverint indulgentiarum concessionem pro omnibus fidelibus, obligationem tenentur, sub poena nullitatis gratiae obtentae, authentica exemplaria eadem concessionum ad sacram Poenitentiarum deferendi.

Can. 921. — § 1. Indulgentia plenaria concessa pro festis Domini Nostri Iesu Christi vel pro festis Beatae Mariae Virginis, intelligitur concessa dumtaxat pro festis quae in calendario universali reperiuntur.

§ 2. Concessa indulgentia plenaria vel partialis pro festis Apostolorum, intelligitur concessa dumtaxat pro eorum festo natali.

§ 3. Indulgentia plenaria concessa ut *quotidiana perpetua* vel *ad tempus* visitantibus aliquam ecclesiam vel publicum oratorium ita intelligenda est ut quacunque die, sed semel tantum in anno, ab unoquoque fidei acquiri possit, nisi aliud in decreto expresse dicatur.

Kan. 919. — § 1. Bez porozumienia się z miejscowym ordynariuszem, nie wolno rozszerzać nowych odpustów, nadanych kościołom, nawet zakonnym, jeżeli nie zostały one ogłoszone w Rzymie.

§ 2. Przy wydawaniu książek, pism itp., w których zaznacza się odpusty przywiązane do różnych modlitw i dzieł zbożnych, należy zachować przepis kan. 1388.

Kan. 920. — Ci co uzyskali od Stolicy Ap. nadanie odpustów dla wszystkich wiernych, obowiązani są pod zagrożeniem nieważności otrzymanej łaski, autentyczne odpisy nadania odesłać do Penitencjarii.

Kan. 921. — § 1. Odpust zupełny udzielony w święta P.N. Jezusa Chrystusa lub święta N. Maryi Panny należy pojmować, że został udzielony w święta znajdujące się w kalendarzu powszechnym.

§ 2. Odpust zupełny lub częściowy udzielony w święta apostołów rozumie się, że został udzielony tylko w dzień ich męczeństwa.

§ 3. Jeżeli w dekrete nie powiedziano wyraźnie inaczej, odpust zupełny udzielony jako codzienny na stałe lub do czasu nawiedzającym jakiś kościół lub kaplicę publiczną tak należy rozumieć, że w każdym dniu, lecz tylko raz do roku, może go zyskać każdy z wiernych.

Can. 922. — Indulgentiae adnexae festis vel sacris supplicationibus vel precibus novendialibus, septenariis, triduanis, quae ante aut post festum vel etiam eius octavario perdurante peraguntur, translatae intelliguntur in eum diem, quo festa huiusmodi legitime transferantur, si festum translatum habeat officium cum Missa sine sollemnitate et externa celebratione ac translatio fiat in perpetuum, vel si transferatur sive ad tempus sive in perpetuum sollemnitas et externa celebratio.

Can. 923. — Ad lucranda indulgentiam alicui diei affixam, si visitatio ecclesiae vel oratorii requiratur, haec fieri potest a meridie diei praecedentis usque ad mediam noctem quae statum diem claudit.

Can. 924. — § 1. Ad normam can. 75, indulgentiae adnexae alicui ecclesiae non cessant, si ecclesia funditus evertatur rursusque intra quinquaginta annos aedificetur in eodem vel fere eodem loco et sub eodem titulo.

§ 2. Indulgentiae coronis aliisve rebus adnexae tunc tantum cessant, cum coronae aliaeve res prorsus desinant esse vel vendantur.

Kan. 922. — Odpusty przywiązane do świąt, nabożeństw błagalnych lub nowenn, septenariów, triduów, odprawianych przed lub po uroczystości, albo nawet w czasie oktawy, uważa się, że są przeniesione na dzień, na który przenoszą się prawnie tego rodzaju święta, jeżeli przeniesione święto posiada własne oficjum ze Mszą św. bez obchodu i zewnętrznej uroczystości oraz jeżeli samo przeniesienie dokonane było na stałe, albo też przenosi się czasowo lub na stałe samą uroczystość i zewnętrzny jej obchód.

Kan. 923. — Do zyskania odpustu przywiązanego do jakiegoś dnia, jeżeli wymagane jest nawiedzenie kościoła lub kaplicy, może się ono odbyć od południa dnia poprzedniego do północy, która zamyka dzień oznaczony.

Kan. 924. — § 1. Stosownie do kan. 75, odpusty przywiązane do jakiegoś kościoła nie giną, jeżeli kościół do fundamentów zrujnowany odbudowany został w ciągu lat pięćdziesięciu na tym samym lub prawie tym samym miejscu i pod tym samym tytułem.

§ 2. Odpusty przywiązane do różańców i innych rzeczy tylko wtedy giną, gdy różańce i inne rzeczy ulegną zupełnemu zniszczeniu albo są sprzedane.